

Motion till riksdagen 2009/10:Ju428

av **Thomas Bodström m.fl. (s)**

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt uppställning:

Anslag	Regeringens förslag	Anslagsförändring
1:1 Polisorganisationen	19 147 134	+100 000
Summa	35 840 193	+100 000

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om satsningar på polisen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kriminalvården.

Rättsväsendets ekonomi

Förra mandatperioden ökade den socialdemokratiska regeringen anslagen till rättsväsendet med drygt 5 miljarder kronor, varav knappt 2,7 miljarder gick till Polisen och Åklagarmyndigheten. Vidare utbildades 4 000 nya poliser under mandatperioden. Det var en historiskt stor satsning som nu följs upp av den borgerliga regeringen med 5 miljarder kronor i ramhöjning under innevarande mandatperiod.

Det är en nödvändig resurstilldelning som nu sker när den borgerliga regeringen skyfflar igen de stora hål i rättsväsendet som skapats på grund av passivitet. Den borgerliga resurstilldelningen kommer dock sent. Resursbrister hos polis, åklagare, kriminalvård och domstolar har inneburit att kompetens försvunnit, rättegångar blivit uppskjutna och att handläggningstider ökat. I vissa fall har till och med resursbristen fått allvarliga konsekvenser, som när det gäller säkerheten på häkten. Sammantaget har bristande styrning och kontroll inneburit att rättssäkerheten och förtroendet för rättsväsendet har ifrågasatts, inte minst hos alla dem som arbetar inom polis, åklagare, domstol och kriminalvård.

Fel! Okänt namn

Polisen

Polisen får i och med regeringens budget mera pengar för både innevarande år och de kommande åren. Det är efterlängtade resurstillskott som vi välkomnar. Det kommer att innebära att polisens underskott nu vänds till överskott som prognoserna ser ut. Men överskottet är endast temporärt enligt polisens egna prognoser.

Det finns anledning att uttrycka skarp kritik mot det sätt på vilket regeringen har hanterat polisens budget de senaste åren. Trots att många polismyndigheter ute i landet har gått med stora underskott har regeringen i allt väsentligt varit passiv. Det har inneburit att många polismyndigheter ute i landet tvingat minska på antalet civilanställda. Under ett par år har vi sett att flera hundra civilanställda gått. Deras arbetsuppgifter har emellertid bestått. Poliser som ska synas ute på gator och torg har därför tvingats göra arbetsuppgifter som att vara arrestvakter eller sitta i reception. Det är en allt igenom dålig resursfördelning, som måste läggas regeringen till last. Det behövs civilanställda vid polisen för att utföra viktiga och nödvändiga arbetsuppgifter. Vi vill dessutom se en breddad kompetens inom polisen. Polisen behöver även ekonomer, jurister och samhällsvetare för att utveckla sin verksamhet. Vi satsar därför 100 miljoner kronor mer på polisen än regeringen.

Vi vill skapa en särskild professionell spjutspetsorganisation för att bekämpa den grova organiserade brottsligheten. Tidigare har Rikspolisstyrelsen föreslagit en sådan organisation. Poliväsendets struktur och rollfördelningen mellan de lokala polismyndigheterna och Rikspolisstyrelsen skapar hinder mot effektiva insatser mot den grova organiserade brottsligheten. En nationell resurs med tydlig operativ förmåga vad avser såväl underrättelse- och utredningsverksamhet som yttre polisiär övervakning i form av spaning och störningsverksamhet bör skapas vid Rikspolisstyrelsen (Rikskriminalpolisen).

En gemensam kraftsamling på nationell nivå mot den grova organiserade brottsligheten ger också förbättrade möjligheter att styra och utvärdera verksamheten samtidigt som förutsättningarna ökar för att bättre koppla kriminalunderrättelseverksamheten inom Rikskriminalpolisen till den operativa verksamheten.

Istället för att kraftsamla har den borgerliga regeringen valt att sprida resurserna till åtta polismyndigheter och Rikskriminalpolisen. Vi socialdemokrater vill istället samla resurserna till en särskild enhet (ett svenskt "FBI") som ska verka under Rikskriminalpolisen. Enheten ska utgöra en spets i kampen mot den grovt organiserade brottsligheten och omfatta 200–300 poliser. Det skulle minska det revirtänkande som uppkommer i en splittrad organisation. En sådan särskild enhet som vi socialdemokrater föreslår skulle underlätta polissamarbetet med andra länder. För detta vill vi öronmärka 200 miljoner kronor. Med den borgerliga regeringens modell tappar kampen mot den organiserade brottsligheten istället fart.

Av polisens tilldelade medel menar vi att det är viktigt att öronmärka sammantaget 60 miljoner kronor, 20 miljoner per år under en treårsperiod, för att bekämpa barnpornografibrott och människohandel.

Fel! Okänt namn på

Vi vill också se en tydlig satsning på kampen mot den ekonomiska brottsligheten. Mer om vår satsning på den ekonomiska brottsligheten finns att läsa i Socialdemokraternas budgetmotion. En del av vår resursförstärkning ska gå till finanspolisen. Skatteverket får också förstärkning av sina resurser.

Miljonprogramsområdena måste utvecklas. Det behövs fler attraktiva bostadsområden. Det handlar om fysisk upprustning men också om en kvalitetshöjning inom till exempel skolan och ungas fritid. Alla skolor ska ha kontaktpoliser.

Kriminalvården

Kriminalvårdens behov styrs av faktorer som brottsutvecklingen, antalet anmälda brott, polisens förmåga att klara upp brott och val av påföljd. Kriminalvårdens mål är att de intagna ska ha ett bättre utgångsläge när de lämnar fängelse och frivård än när de kom in. För att göra detta krävs det välutbildad personal, effektiva handlingsprogram, utvecklade säkerhetssystem och ett välutvecklat samarbete med andra myndigheter för att förbereda frigivning. Anslagen till Kriminalvården ökade kraftigt under den socialdemokratiska regeringen. Förra mandatperioden ökade anslagen med nästan 1,5 miljarder kronor.

Det finns möjligheter att ytterligare effektivisera verksamheten inom kriminalvården. Vi menar att halvvägshus är ett ekonomiskt billigare alternativ än anstalt. Regeringen måste anstränga sig för att förbättra utslussningen och öka antalet klienter i halvvägshus till minst 200 stycken. Fotboja i högre utsträckning i slutet av längre fängelsestraff skulle också kunna användas. Sammantaget kan man spara in flera hundra miljoner på sikt. Det är resurser som kan användas till behandling och bättre utslussning.

Stockholm den 6 oktober 2009

Thomas Bodström (s)

Margareta Persson (s)

Karl Gustav Abramsson (s)

Kerstin Haglö (s)

Elisebeht Markström (s)

Christer Adelsbo (s)

Maryam Yazdanfar (s)